

ผลการใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่ม
ช่วยรายบุคคล (TAI) ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่มเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

14

มัธยมศึกษา เขต 23

EFFECTS OF APPLYING THE LEARNING PACKAGE IN CONJUNCTION WITH TAI AFFECTING
LEARNING ACHIEVEMENTS, ANALYTICAL THINKING ABILITIES AND ATTITUDES TOWARD SOCIAL
STUDIES SUBJECT OF MATHAYOM SUKSA 4 STUDENTS AT ROMKLAO SCHOOL UNDER THE OFFICE
OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 23

ณรงค์ โคตรศรี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารศรี กลางประพันธ์**

ดร.สมเกียรติ พละจิตต์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) หาประสิทธิภาพชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) กับเกณฑ์ที่กำหนด 5) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถทางการเรียนหลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนร่มเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เรียนวิชา ส 31101 สังคมศึกษา จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ 4) แบบวัดเจตคติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาประสิทธิภาพของชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) E_1/E_2 สถิติทดสอบค่าที่ t – test (Dependent Samples) t – test (One Sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณร่วมทางเดียว (One – way MANCOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมทางเดียว (One-way ANCOVA)

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองตากวย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80.19/81.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) มีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) อยู่ในระดับมากขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีการคิดวิเคราะห์ต่างกัน หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

This study aimed 1) to Seek efficiency the learning package in association with Team Assisted Individualization (TAI) to obtain the efficiency in the criterion set of 80/80, 2) to compare the effects of the learning achievements of Mathayom Suksa 4 students who were taught by the learning package in cooperation with TAI before and after learning, 3) to compare Mathayom Suksa 4 students' analytical thinking abilities taught by the learning package in participation with TAI both before and after being taught, 4) to compare attitudes toward the subject of social studies of Mathayom Suksa 4 students taught by the learning package in collaboration with TAI along with the set criterion, and 5) to compare learning achievements and analytical thinking abilities of Mathayom Suksa 4 students who obtained learning achievements after being taught by the learning package in coordination with TAI. The sampling group consisted of 40 students in Mathayom Suksa 4/3 who enrolled in the subject of S 31101 in the first semester of academic year 2013 through cluster random sampling at Romklao School under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. Tools used included 1) a learning package in conjunction with TAI, 2) a test of learning achievements, 3) a test of analytical thinking abilities, and 4) a test of attitudes. Statistics employed were composed of percentage, mean, standard deviation, t-test (One Sample), One-Way MANCOVA and One-Way ANCOVA.

The findings of this study were as follows : 1) The efficiency of the learning package in collaboration with TAI gained the criterion of 80.19/81.19 over limited standard. 2) The students in Mathayom Suksa 4 who were taught by the learning package in cooperation with TAI gained learning achievements after being taught higher than before learning at the .05 level of significance. 3) The Mathayom Suksa 4 students taught by the learning package in association with TAI gained analytical thinking abilities after learning higher than before being taught. 4) There was a difference in the attitudes of the students in Mathayom Suksa 4 who were taught by the learning package in association with TAI at the high level up at the .05 level of significance. 5) The problem solving and learning achievements of the students in Mathayom Suksa 4 toward analytical thinking abilities differed significantly after being taught by the learning package in participation with TAI at the .05 level.

ภูมิหลัง

ในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความเจริญก้าวหน้า ทางด้านเทคโนโลยีในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นคนดีมีความรู้ ความสามารถ และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 289 การจัดการศึกษาของรัฐ ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมตามวรรค 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสะดวกคล้อยกับมาตรฐานและระบบการศึกษา ของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2553 : 33, 220) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 4 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 1-3) นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา 27 ยังได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี ของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของ หลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียน ได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นไปเพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่เน้นความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาผลประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่าง

สร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุขการศึกษา และวัฒนธรรมเป็นไปตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2553 : 49)

กระทรวงศึกษาธิการได้ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมไว้ 5 สาระหลัก คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132) ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนต้องรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน นักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้ ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้รับการส่งเสริมให้มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาหลักที่ผู้เรียนทุกคนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้เพราะวิชาสังคมศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลให้คนต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ มีทักษะชีวิต มีคุณธรรม และค่านิยมที่ดี และจากการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดความสนใจในการเรียน อีกทั้งยังขาดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุเชิงวิเคราะห์ (ระพินทร์ คว่ำมณี. 2544 : 2) อีกทั้งสภาพการเรียนการสอนยังเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์ และไม่บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื่องจากครูผู้สอนยังเน้นกิจกรรมการสอนที่เน้นเนื้อหา โดยใช้วิธีการบรรยาย ไม่ใช้กระบวนการคิด กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการทำงานร่วมกัน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้นำไปสู่การแสวงหาความรู้ และพบว่าสมรรถนะของผู้เรียนในด้านความรู้และความคิดอยู่ในระดับต่ำผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบทำข้อสอบแบบปรนัย ที่เป็นข้อสอบแบบอัตนัยที่ต้องอธิบายนั้นทำไม่ได้เพราะเกิดจากการขาดการปลูกฝังให้รักในการเรียนรู้ การอ่านหนังสือ การศึกษาค้นคว้า การคิดวิเคราะห์ ด้วยตนเอง (สำเนียง ชัยประสาน. 2548 : 81)

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่มเกล้า ปีการศึกษา 2551, 2552 และ 2553 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 2.96, 2.91 และ 2.85 และผลการสอบโอเน็ต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2551, 2552 และ 2553 ระดับโรงเรียน เฉลี่ย 31.80, 34.78 และ 45.32 ระดับประเทศเฉลี่ย 34.74, 36.11 และ 46.51 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) 2553) จากการเปรียบเทียบในระดับโรงเรียนจะเห็นว่า คะแนนที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สอบโอเน็ตในปีการศึกษา 2551, 2552 และ 2553 ระดับโรงเรียนคะแนนเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นคะแนนเฉลี่ย 31.80, 34.78 และ 45.32 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศจะน้อยกว่า ซึ่งเป็นสิ่งที่กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ต้องพัฒนาด้านคุณภาพ ของผู้เรียน และจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ.2549-2553) เมื่อวันที่ 12-14 กุมภาพันธ์ 2550 โรงเรียนร่มเกล้า ผ่านการประเมินในระดับ ดี

การประเมิน 14 มาตรฐาน โรงเรียนได้ระดับ ดี 13 มาตรฐาน และระดับ พอใช้ 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 2550, หน้า 3) และในวิชาสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านองค์ความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์การวัดประเมินผลโรงเรียน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลร้อยละ 65 ต้องมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่าระดับ 3 (งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนร่มเกล้า. 2553 : 3) ทั้งนี้เพราะผู้เรียนขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ ขาดทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์ ขาดทักษะในการทำงานกลุ่ม และรวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการนำเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังไม่ ทันสมัย ทันเหตุการณ์เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นเนื้อหาโดยการบรรยาย ขาดกระบวนการคิดวิเคราะห์ตลอดทั้งการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคนิควิธีสอนที่ช่วยเสริมความรู้ในการเรียนให้นักเรียนยังมี น้อย จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ทำให้ ผู้เรียนขาดความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียน จากปัญหาดังกล่าวนับว่าครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ (กรมวิชาการ. 2544 : 6) เพราะครูมี บทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียน ให้กำลังใจ ให้คำ แนะนำในการเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนในบางเรื่องที่เป็นความรู้ใหม่ ส่วนบทบาทของนักเรียน คือ เป็นผู้ลงมือปฏิบัติจนได้ข้อค้นพบและข้อสรุป ดังนั้น ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญใน สาขาที่สอน สามารถแนะนำนักเรียนได้อย่างถูกต้อง มีการเตรียมการสอนที่ดี รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูต้องเตรียม บทเรียน กิจกรรม สื่ออุปกรณ์ที่จะใช้ศึกษา คำถามที่จะซักถามมีความเมตตา รู้จักให้อภัยนักเรียนเมื่อทำผิดพลาด มีความอดทนเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเรียนอย่างมีความสุข รูปแบบวิธีสอนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะจะเป็นวิธีการให้เกิดการเรียนรู้และองค์ความรู้ จะช่วยเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้สนุกสนานมีชีวิตชีวา ไม่เบื่อหน่ายในบทเรียน ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาต่างๆ (จารึก ถึงลาภ. 2543 : 47) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยผู้เรียนและเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มั่นใจในตนเอง สามารถนำศักยภาพและความสามารถของตนมา ใช้ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีความกล้าแสดงออก สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อนในชั้นเรียน เป็นนักประชาธิปไตย การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีทักษะในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาสังคมศึกษาเป็นเวลา 27 ปี และปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารด้านวิชาการเป็น ระยะเวลา 9 ปี และได้รับมอบหมายให้สอนวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส 31101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียน ปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยและสังคมโลกอย่าง สันติสุข มีความเข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นักเรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีทักษะในการ ปฏิบัติงานกลุ่ม เพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย แก้ปัญหาการเรียนการสอน และมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลายรูปแบบที่สามารถแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ เป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกเทคนิคหนึ่งซึ่งเป็นสื่อการเรียนที่เหมาะสม มีคุณภาพได้ฝึกปฏิบัติจริง รักการอ่าน การศึกษาด้วยตนเองนับเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จะช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การจัดกระบวนการ

เรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน เป็นการฝึกนักเรียนให้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี เป็นการเสริมสร้างวินัยและความเป็นประชาธิปไตย ตลอดจนพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ดังนั้นชุดการสอนดังกล่าว จะเป็นสื่อและนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้หรือผู้เรียน ใช้ศึกษาด้วยตนเองได้เป็นอย่างดีชุดการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2543 : 56) ซึ่งผลการวิจัยการใช้ชุดการสอนพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจมากต่อการเรียน การสอนอยู่ในระดับมากที่สุด (เพ็ญศรี ฉายลอบ. 2549 : บทคัดย่อ)

วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร่วมกัน คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สังเคราะห์ สรุปเป็นข้อความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูล การอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันทำให้พัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 103) การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การคิดแบบหลากหลาย การปฏิบัติภารกิจที่ซับซ้อน การเน้นคุณธรรม จริยธรรม ทักษะสังคม การสร้างนิสัยความร่วมมือภายในกลุ่มเกิดความรับผิดชอบ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 51) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคม ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน ส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน เป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข (จันทรา ตันติพิงศานุรักษ์. 2543 : 37-38) หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน 2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ 3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคมโดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการทำงาน และ 5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (ทิตินา แคมณี. 2553 : 265) และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยเหลือรายบุคคล เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ผู้วิจัยมีความสนใจและนำมาใช้ในการวิจัยโดยมีความเชื่อว่าส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียน แตกต่างหรือไม่ อย่างไร เพื่อจะได้นำวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการปลูกฝังให้นักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมและเจตคติที่ดี ต่อการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ประพฤติปฏิบัติตนเป็นตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในอนาคต และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพื่อให้ นักเรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเป็นไทย อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงามของไทย และปลูกฝังการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรลุเป้าหมาย และแก้ปัญหาการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยเหลือรายบุคคล (TAI) วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีความ

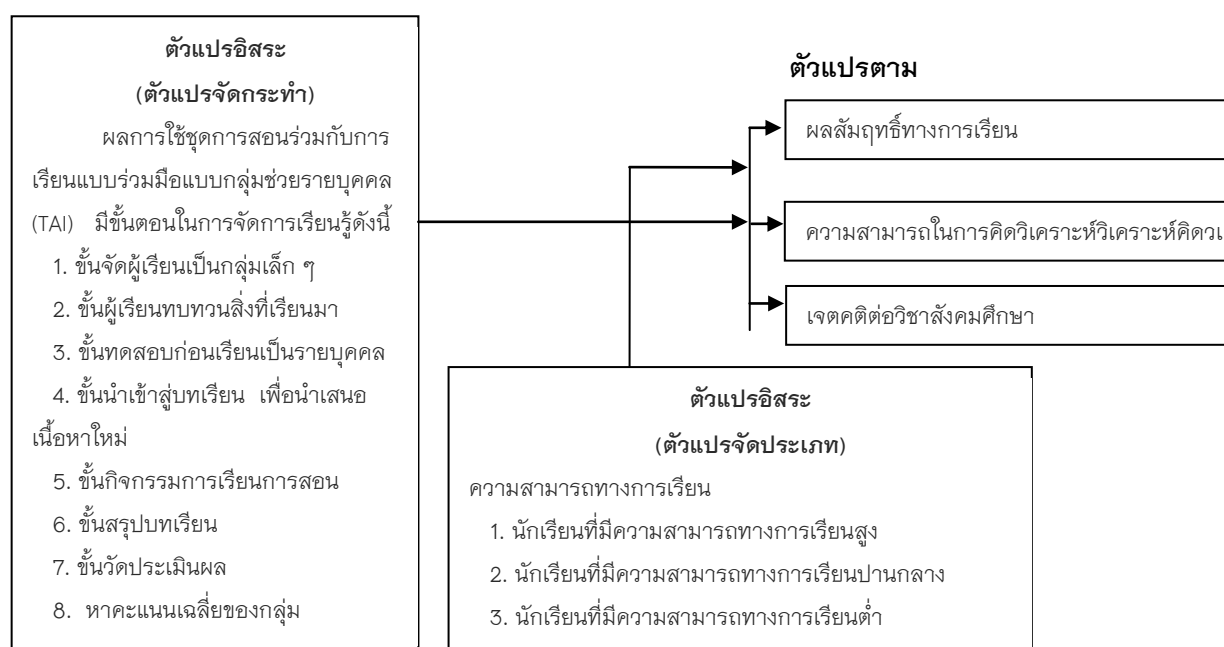
มุ่งหวังว่าชุดการสอนร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ดังกล่าว จะเป็นสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยกลุ่มเพื่อนและครู ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในวิชาสังคมศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) กับเกณฑ์ที่กำหนด
5. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถทางการเรียน หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนร่มเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 6 ห้องเรียน 256 คน ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดผู้เรียนของแต่ละห้องแบบความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนร่มเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เรียนวิชา ส 31101 สังคมศึกษา จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ชุดการสอน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรโรงเรียนร่มเกล้า พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่โรงเรียนร่มเกล้ากำหนด ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) โดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเฉลี่ย 4.66 สรุปได้ว่าชุดการสอนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และนำชุดการสอนไปทดลองภาคสนาม (Field Testing) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 40 คน โดยการพิจารณาในเรื่องความรู้ความเข้าใจและนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับ 81.18/82.19

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพแล้วโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยเรียนรายบุคคล (TAI) ซึ่งมีค่าความยากง่ายรายข้อ (p) ตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.70 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) มีค่าตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.73 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพแล้วโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยเรียนรายบุคคล (TAI) ซึ่งมีค่าความยากง่ายรายข้อ (p) ตั้งแต่ 0.43 ถึง 0.63 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) มีค่าตั้งแต่ 0.28 ถึง 0.73 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

2.3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยเรียนรายบุคคล (TAI) ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ที่ผ่านการหาคุณภาพโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ให้มีความชัดเจนเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาแบบวัดเจตคติที่มีค่า IOC ตั้งแต่ระดับ 0.50 – 1.00

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อขออนุญาตดำเนินการทดลอง

2. หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเตรียมดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางแผนไว้ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา สังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย แบบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ดังนี้

2.1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบเมื่อ วันที่ 1 สิงหาคม 2556

2.1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ ทดสอบเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2556

2.1.3 แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2556

2.2 ดำเนินการสอนให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมไทย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางแผนไว้ ระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม 2556 ถึงวันที่ 24 กันยายน 2556 ตามวันเวลาที่ใช้สอน

2.3 เมื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามชุดการสอน จำนวน 12 ชุด ที่เตรียมไว้แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกันกับก่อนเรียน ดังนี้

2.3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบเมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2556

2.3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ ทดสอบเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2556

2.3.3 แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2556

3. นำคะแนนผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา มาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความยาก (difficulty) หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตามวิธีการของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) วิเคราะห์ความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของข้อสอบด้วยวิธีการแบบอิงกลุ่ม และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) แบบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) และแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบคุณภาพมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบค่าที่ t – test (Dependent Samples) ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว (One – way MANOVA) และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) มีค่าเท่ากับ 80.19/ 81.19 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) สามารถทำคะแนนระหว่างเรียนจากการแบบทดสอบย่อยทั้ง 12 ชุด และทำคะแนนหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) มีเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาเกณฑ์ระดับมากขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า

5.1 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

5.2 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา สามารถออกแบบจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล(TAI) มีขั้นตอน ทำให้นักเรียนรู้จักการช่วยเหลือตัวเอง การช่วยเหลือเพื่อน จึงเหมาะสมในการบูรณาการเข้ากับการสอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้เป็นอย่างดี

1.2 ผลการวิจัยนี้ พบว่านักเรียนที่มีความสามารถในกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ได้สูงขึ้นหลังเรียน แต่การพัฒนาในกลุ่มสูงจะพัฒนาได้ดีกว่า กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ ครูจึงควรหากิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.3 การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการประเมินข้อมูลและความเห็นอย่างมีระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจนและถูกต้องและด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีเหตุผลในการคิด ในการตัดสินใจ ดังนั้นจึงเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นวิชาที่เน้นเหตุผลและผล การเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ โดยครูผู้สอนควรสร้างสถานการณ์ปัญหาเพื่อฝึกให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนการสอนและในชีวิตประจำวัน

1.4 ครูควรออกแบบ พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบที่อาศัยแนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสมรองรับ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

1.5 ครูควรให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในการช่วยเหลือ กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำให้มาก เพราะการคิดวิเคราะห์ เป็นระบบการคิดที่นักเรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.6 ครูควรให้ความสำคัญกับนักเรียนเท่าๆ กัน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงออกถึงความสามารถของตน ที่แตกต่างกัน ใช้วิธีการให้คนเก่งยอมรับคนอ่อนหรือปานกลาง ทำให้คนอ่อนเกิดความมั่นใจและเห็นคุณค่าของตนเอง โดยครูคอยให้กำลังใจและเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยนี้ แม้จะพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา มากกว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มปานกลางและต่ำ ควรหารูปแบบการวิจัยที่ยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรูปแบบการคิดอื่น ให้สูงขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยโดยใช้ชุดการสอนโดยบูรณาการเข้ากับวิธีการสอนแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นๆ และ การคิดแบบอื่น เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดแบบมีวิจารณ์ญาณ การคิดเชิงระบบ เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอน เพื่อให้นักเรียนทั้งสามกลุ่ม คือ กลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำ ให้มีผลการเรียนใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551.

จันทร์ดา ตันตนิพนธ์. “การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ,” วารสารวิชาการ 3 (12) : 45. 2543.

จารึก ถึงลาภ. หลักสูตรการสอนวิชาเอก 1 (สังคมศึกษา). ชลบุรี : โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาบางแสน, 2543.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2543). ระบบสื่อการสอน เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2543.

- เพ็ญศรี ฉายลอบ. การสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พระธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ร้อยเอ็ด : โรงเรียนขวงวิทยาคาร, 2549.
- ระพีพร คว้ามณี. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอนแบบแก้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2544.
- โรงเรียนร่มเกล้า. หลักสูตรโรงเรียนร่มเกล้า พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. เอกสารเย็บเล่ม. (อัคราณา), 2553.
- _____. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนร่มเกล้า. เอกสารเย็บเล่ม. (อัคราณา), 2552.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2554.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.
- สำเนียง ชัยประสาน. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรับผิดชอบในการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2548.